

บทที่ 4

แนวความคิดเห็นเชิงเปรียบเทียบในการจัดการท่องเที่ยวของ ชุมชนแขวงหลวงพระบางและชุมชนเมืองเก่า

4.1 ประวัติความเป็นมาของแขวงหลวงพระบาง

ประวัติศาสตร์ ประเทศลาวหรือชื่ออย่างเป็นทางการ คือ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (Lao People's Democratic Republic) เป็นประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีพื้นที่ 91,429 ตารางไมล์ เมืองหลวง คือ นครเวียงจันทน์ (Vientiane) เป็นประเทศที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล มีพรมแดนติดจีนและพม่าทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือติดต่อกับเวียดนามทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ติดต่อกับกัมพูชาทางทิศใต้ มีแม่น้ำโขงกั้นพรมแดนระหว่างลาวกับไทยทางทิศตะวันตก

ลาว เป็นประเทศเล็กๆ ที่มีประชากรประมาณ 5 ล้านคน แม้จะน้อยแต่หากว่าลาวมีแผ่นดินที่กว้างใหญ่ 236,800 ตารางกิโลเมตร เป็นอาณาจักรแห่งขุนเขาและสายน้ำที่ยังสมบูรณ์ดังเช่นครั้งหนึ่งที่เคยมี ตัวเมืองลาวมีความสงบ และอบอุ่นไปด้วยรอยยิ้ม มิตรไมตรีของคนลาว

ในอดีตลาวมีเมืองหลวงพระบาง เป็นเมืองหลวงเก่า เป็นเมืองที่เจ้าผู้มั่งคั่งรวบรวมแว่นแคว้นต่างๆ ของชนเผ่าไท-ลาวในเขตลุ่มน้ำโขงแม่น้ำคาน แม่น้ำอู ก่อตั้งอาณาจักรล้านช้าง ณ ดินแดนริมน้ำโขง คือ หลวงพระบาง เมื่อปี พ.ศ.1896-1916 โดยการชาวเหลือของกษัตริย์ขอม (เพราะพระมหาลีของเจ้าฟ้าผู้มั่งคั่ง คือ พระราชาธิราชของกษัตริย์ขอมในสมัยนั้น) พร้อมๆ กับการรับรับพุทธศาสนาเข้ามาแทนที่การนับถือผี

ลาวเป็นประเทศหนึ่งที่สืบเชื้อสายบรรพบุรุษเดียวกันกับชาวไทย แต่ลาวมีชนกลุ่มน้อยมากมายหลายเผ่า ลาวแท้ๆ มีเพียงประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น ซึ่งมักจะอาศัยอยู่ตามริมน้ำโขงบนที่ราบส่วนชาวเขานิยมอยู่บนเทือกเขา แรกทีเดียวอาณาจักรล้านช้างมีชื่อเรียกว่า เมืองขวา อันเนื่องมาจากมีชาวขวาอาศัยมากกว่ากลุ่มอื่นๆ

ปี พ.ศ.1900 เปลี่ยนมาเป็นชื่อเมืองเชียงทอง กระทั่งกษัตริย์ขอมได้พระราชทานพระพุทธรูปองค์หนึ่ง มีชื่อว่าพระบางเป็นพระพุทธรูปศิลปะสิงหล เจ้าฟ้าผู้มั่งคั่งจึงทรงเปลี่ยนเป็น เมืองหลวงพระบาง

ปี พ.ศ.2088 พระโพธิสารราชเจ้า โปรดฯให้ย้ายเมืองหลวง อาณาจักรล้านช้างไปอยู่ที่เมืองเวียงจันทน์ แม้หลวงพระบางจะไม่ได้เป็นเมืองหลวงอีกต่อไป แต่เจ้ามหาชีวิตยังคงประทับอยู่ที่เมืองหลวงพระบาง

ต่อมาอาณาจักรล้านช้างแยกออกเป็นสามอาณาจักร คือ อาณาจักรล้านช้างหลวงพระบาง อาณาจักรล้านช้างเวียงจันทน์ และอาณาจักรล้านช้างจำปาสัก กษัตริย์แห่งอาณาจักรล้านช้าง ยังคงสืบทอดราชบัลลังก์กระทั่งถึงยุคสิ้นสุดของราชวงศ์อันมีสาเหตุหลักมาจากการตกเป็นเมืองขึ้นของชาวสยาม เวียดนาม และฝรั่งเศส เหตุนี้เองเมืองหลวงพระบางจึงมีประวัติความเป็นมาอันยาวนานเป็นราชธานีเก่าแก่มีวิถีชีวิตอารามมากมาย และมีธรรมชาติที่งดงาม

ที่ตั้ง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว หรือเรียกโดยย่ออีกอย่างหนึ่งว่า สปป.ลาว ตั้งอยู่ในแดนสุวรรณภูมิหรืออินโดจีนระหว่างเส้นละติจูดที่ 100-108 องศา เป็นประเทศในเขตร้อนในเอเชียอาคเนย์

เมืองหลวง	เวียงจันทน์	
อาณาเขต	ทิศเหนือ	ติดกับสาธารณรัฐประชาชนจีน
	ทิศใต้	ติดกับราชอาณาจักรกัมพูชา
	ทิศตะวันออก	ติดกับสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
	ทิศตะวันตก	ติดกับประเทศไทยและสาธารณรัฐสหภาพเมียนมาร์

ลักษณะภูมิประเทศ ในอดีตประเทศลาวมีอาณาเขตกว้างใหญ่ มีเนื้อที่ 480,000 ตารางกิโลเมตร แต่ต่อมาภายหลังเสียดินแดนบางส่วนให้กับสยามจนกระทั่งเข้าสู่ยุคปลดปล่อยการปกครองของฝรั่งเศส ทำให้ประเทศลาวเหลือพื้นที่เพียง 236,880 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นเทือกเขาสลับซับซ้อนเป็นต้นกำเนิดแม่น้ำสำคัญถึง 13 สายด้วยกัน อาทิเช่น แม่น้ำคาน แม่น้ำอู แม่น้ำจิม แม่น้ำซบ แม่น้ำแยง เป็นต้น แม่น้ำที่สำคัญที่สุดของลาวที่เป็นแม่น้ำนานาชาติ คือ แม่น้ำโขง หรือที่คนลาวเรียกว่าแม่น้ำของ ซึ่งบางช่วงของแม่น้ำของตามตอนใต้ของประเทศลาวในแขวงจำปาสักมีความกว้าง 1 กิโลเมตร เกิดเป็นน้ำตกขนาดใหญ่ขวางกลางลำน้ำ คือ น้ำตกคอนพะเพ็ง (ตาดคอน คำว่าตาดหมายถึง น้ำตก) มีความยาวตามลำน้ำเกือบสิบกิโลเมตรและมีความสูงราว 15 เมตร จากนั้นกระแสน้ำจึงไหลเข้าสู่จังหวัดสรวงตรงในประเทกัมพูชา สำหรับเขตแดนลาวมีความยาวทั้งสิ้น 4,500 กิโลเมตร ชายแดนที่ติดกับประเทศไทยมีความยาว 1,730 กิโลเมตร ส่วนใหญ่มีแม่น้ำโขงเป็นเส้นแบ่งเขตแดนทั้งสองประเทศมีความยาวทั้งสิ้น 1,400 กิโลเมตร มีเทือกเขาที่สูงที่สุดในประเทศ ในแขวงเชียงขวาง ยอดเขาหลายแห่งมีความสูงกว่า 2,000 เมตร ยอดเขาที่สูงที่สุดในประเทศคือ ภูเบี้ย มีความสูงประมาณ 2,820 เมตร

จากลักษณะภูมิประเทศที่เป็นภูเขาและมีแม่น้ำโขงไหลผ่านประเทศจากเหนือถึงใต้ยาวประมาณ 1,850 กิโลเมตร โดยไหลคดเคี้ยวไปตามภูเขาและที่ราบทำให้เกิดหุบเขา น้ำตก และเกาะแก่งต่างๆ ก่อให้เกิดภูมิประเทศที่สวยงาม ตลอดจนมีพื้นที่ป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญได้แก่

เมืองเวียงจันทน์ แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ การล่องเรือท่องเที่ยวบริเวณเขื่อนน้ำจิมและล่องเรือไปตามลำน้ำจิมผ่านเกาะต่าง ๆ ถ้าจั้ง และผาต่อน้อยคำอันสวยงาม

เมืองจำปาสัก มีน้ำตกคอนสะเพ็ง อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 130 กิโลเมตร เป็นน้ำตกขนาดใหญ่สวยงามที่สุด บริเวณน้ำตกมีต้นไม้ประจำชาติ คือ ต้นมณีโคตร ขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก น้ำตกนี้เป็นบริเวณที่น้ำไหลแรงมาก เรือไม่สามารถแล่นผ่านไปได้

เมืองเชียงขวาง เมืองเชียงขวางเป็นที่รู้จักกันมากเพราะเป็นที่ตั้งของ ฟุงไหหิน เป็นไหที่สกัดจากหินก้อนใหญ่ฝังอยู่ในดินกระจายอยู่ทั่วบริเวณไหหินขนาดใหญ่ที่สุดสูง 3.25 เมตร และปากกว้าง 3 เมตร มีข้อสันนิษฐานว่าไหเหล่านี้มีไว้เพื่อบรรจุศพ ตามความเชื่อของคนสมัยโบราณและเพื่อป้องกันการกัดเซาะของน้ำจึงต้องไว้ในบริเวณที่สูง ดังนั้นจึงพบว่าฟุงไหหินเหล่านี้อยู่บริเวณที่สูง เหตุผลอีกประการหนึ่งคือ เป็นไหบรรจุเหล้าของนักรบโบราณ สำหรับบรรจุเหล้าไว้เลี้ยงทหารเมื่อชนะสงคราม ดังนั้นคนลาวจึงเรียกว่า ไหเหล้าเจือง

เมืองพวน มีบ่อน้ำร้อนเมืองคำ บ่อน้ำร้อนนี้มีอุณหภูมิสูงถึง 60 องศาเซลเซียส

เมืองสะหวันนะเขต มีแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งเช่น ถ้ำเชียงเสียบภายในถ้ำมีทิวทัศน์ที่งดงามและภายในถ้ำมีธารน้ำไหลตลอดปี และถ้ำนางแอน อยู่บนภูเขาที่มีเนินเขาสลับซับซ้อนกันสวยงามมาก

จากลักษณะของภูเขาที่สลับซับซ้อนกันนี้เอง ทำให้มีช่องลมพัดเอาลมเย็นออกมาจากภายในบริเวณถ้ำ เป็นสถานที่ที่มีผู้นิยมไปเที่ยวกันมาก

เมืองหัวพัน เป็นเมืองที่มีธรรมชาติที่สวยงามมากเต็มไปด้วยป่าไม้ ภูเขา และแม่น้ำโดยเฉพาะ บริเวณที่เรียกว่า ภูเขาหิน จะเป็นบริเวณที่มีถ้ำมากมายถึง 102 ถ้ำ เช่น ถ้ำผาโพง มีโป่งและหนองน้ำ ซึ่งมีสัตว์มาอาศัยกินเป็นจำนวนมาก ถ้ำนี้มีชื่ออีกชื่อว่าถ้ำท่านประธานสุภานุวงศ์ ถ้ำผาหย่อน บริเวณ หน้าผาหรือผนังถ้ำซึ่งอยู่บริเวณที่สูงและมีผิงอยู่เป็นจำนวนมาก ชาวบ้านต้องปีนขึ้นไปตีรังผึ้งแล้วผูก เชือกหย่อนลงมาเบื้องล่าง เป็นถ้ำอยู่บนที่สูง 2 ถ้ำติดต่อกัน มีชื่อเรียกอีกชื่อว่า ถ้ำท่านประธานโกสอ นพรหมวิหาร และถ้ำช้างลอด เป็นถ้ำขนาดใหญ่ช้างสามารถเดินลอดได้ ปัจจุบันได้ปรับปรุงภายในถ้ำให้ เป็นสถานที่แสดงศิลปะ กีฬา และสถานที่รับรองแขกเมือง มีชื่อเรียกอีกชื่อว่า ถ้ำท่านคำไตสีพันดอน

เมืองสาละวิน อยู่ทางตอนใต้ของประเทศ เป็นเมืองที่มีน้ำตกอยู่หลายแห่ง เช่น น้ำตกเซตเป็น น้ำตกขนาดใหญ่และสวยงามมากที่สุดแห่งหนึ่ง น้ำตกเลาะ น้ำตกวัง นอกจากนี้ยังมีการท่องเที่ยวเดิน ป่าและล่องเรือตามลำน้ำต่าง ๆ อีกด้วย

เมืองจำปาสัก ปราสาทหินวัดพูและสิ่งก่อสร้างใกล้เคียง อยู่ในแขวงจำปาสัก คือแหล่งมรดก โลกของประเทศลาวที่ตั้งอยู่ในแขวงจำปาสัก ประกอบไปด้วย ปราสาทหินวัดพู และสิ่งก่อสร้างใกล้เคียง

เมืองหลวงพระบาง มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ ถ้ำตึง เป็นถ้ำอยู่กลางแม่น้ำโขง เป็นที่ ประดิษฐานพระพุทธรูปที่ทำด้วยไม้และโลหะเป็นจำนวนมาก และน้ำตกตาดกวาส้อยูทางตอนใต้ของ เมือง เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็น มรดกโลก ของประเทศลาวนั้น เมืองหลวงพระ บาง เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญของประเทศ ซึ่งตั้งอยู่ที่เมืองหลวงพระบาง หลวงพระ บางได้รับการขึ้นทะเบียนให้เป็นมรดกโลกด้วยเหตุผล คือ มีวัดวาอารามเก่าแก่มากมาย มีบ้านเรือนอัน เป็นเอกลักษณ์โคโลเนียลสไตล์ ตัวเมืองตั้งอยู่ริมน้ำโขงและน้ำคาน ซึ่งไหลบรรจบกันท่ามกลางธรรมชาติ อันงดงาม และชาวหลวงพระบาง มีบุคลิกที่ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นมิตร มีวิถีชีวิตที่น่าสนใจ มี ขนบธรรมเนียมประเพณีที่งดงาม ในขณะที่มรดกโลกแห่งอาจได้ขึ้นทะเบียนอย่างจำเพาะเจาะจงใน โบราณสถาน ธรรมชาติ แต่หลวงพระบางทั้งเมืองได้รับการขึ้นทะเบียนให้เป็นมรดกของมวลมนุษยชาติ เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ.2538 และยังได้รับการยกย่องว่าเป็นเมืองที่ได้รับการปกป้องรักษาที่ดีที่สุด ใน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

การเดินทาง สามารถเดินทางเข้าสู่ประเทศลาวได้ทั้งทางบก และทางอากาศโดยมีสายการบิน ประจำชาติลาว คือ สายการบินลาวแอร์ไลน์

ลักษณะภูมิอากาศ ประเทศลาวตั้งอยู่ในเขตร้อนชื้น ลักษณะทางภูมิศาสตร์ มีความแตกต่างกัน ค่อนข้างมาก ตั้งแต่ภาคกลางจนกระทั่งถึงภาคเหนือในแขวงพงสาลีที่มีเขตแดนอยู่ติดกับประเทศจีน ภูมิ ประเทศส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นเทือกเขาสูงสลับซับซ้อนและที่ราบสูงอากาศค่อนข้างหนาวจัด ส่วนทาง ทิศตะวันออกมีลักษณะเป็นเทือกเขาและที่ราบติดกับประเทศเวียดนาม สำหรับตอนใต้สุดมีลักษณะติด กับประเทศกัมพูชา ประกอบกับที่ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมในทะเลจีนใต้ ทำให้ประเทศลาวมีลักษณะ ทางภูมิอากาศแบ่งออกเป็น 3 ฤดู คือ

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมจนถึงเดือนตุลาคม

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน จนถึงเดือนมกราคม

การแบ่งปกครอง ประเทศลาวแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 17 แขวง (หรือจังหวัด) และอีก
หนึ่งเขตการปกครองพิเศษ คือ

1. นครเวียงจันทน์(กำแพงเวียงจันทน์) เป็นเขตปกครองพิเศษคล้ายกรุงเทพฯ	
2. แขวงเวียงจันทน์	เมืองหลวงคือ เวียงจันทน์
3. แขวงหลวงพระบาง	เมืองหลวงคือ หลวงพระบาง
4. แขวงหลวงน้ำทา	เมืองหลวงคือ หลวงน้ำทา
5. แขวงอุดมไชย	เมืองหลวงคือ เมืองไชยหรืออุดมไชย
6. แขวงบ่อแก้ว	เมืองหลวงคือ ห้วยทราย
7. แขวงพงสาลี	เมืองหลวงคือ พงสาลี
8. แขวงหัวฝั้น	เมืองหลวงคือ ชำเหนื่อ
9. แขวงเชียงขวาง	เมืองหลวงคือ เชียงขวาง
10. แขวงไชยบุรี	เมืองหลวงคือ ไชยบุรี
11. แขวงบริคำชัย	เมืองหลวงคือ ปากซัน
12. แขวงคำม่วน	เมืองหลวงคือ คำม่วนหรือท่าแขก
13. แขวงสะหวันนะเขต	เมืองหลวงคือ เมืองสะหวันนะเขต
14. แขวงสาละวัน	เมืองหลวงคือ สาละวัน
15. แขวงเซกอง	เมืองหลวงคือ เซกอง
16. แขวงอัตปือ	เมืองหลวงคือ อัตปือ
17. เขตปกครองพิเศษ	คือ ไชยสมบุญ

ภาพ 2 แผนที่ประเทศ สปป.ลาว
ที่มา : www.meetaweetour.com

ศาสนา ประชาชนลาวมากกว่าร้อยละ 90 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธนิกายเถรวาท เหมือนกับประชาชนชาวไทยและถือปฏิบัติตามหลักธรรมคำสั่งสอนอย่างเคร่งครัด อีก 10 เปอร์เซ็นต์ ที่เหลือนับถือศาสนาคริสต์และอิสลาม โดยเฉพาะศาสนาคริสต์ ฝรั่งเศสเจ้าอาณานิคมเป็นผู้นำเข้ามาเผยแพร่ในช่วงที่มีการปกครองประเทศลาว

ภาษา ภาษาประจำชาติ คือ ภาษาลาวมีลักษณะใกล้เคียงกับภาษาไทยในภาคอีสานของประเทศไทย นอกจากนี้คนลาวบางส่วนยังใช้ภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศสได้เป็นอย่างดี สำหรับประชาชนลาวทางตอนเหนือของประเทศสำเนียงการพูดและความหมายของคำบางคำคล้ายกับภาษาพื้นเมืองในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และเลย

ประชากร จากการสำรวจจำนวนประชากรในปี พ.ศ.2544 ประเทศลาวมีจำนวนประชากรทั้งหมดประมาณ 5.6 ล้านคน ประกอบด้วย 3 ชนชาติใหญ่ 68 เผ่า ได้แก่ ลาวลุ่ม หมายถึง ชนเผ่าที่อาศัยอยู่ตามที่ราบลุ่มใกล้แม่น้ำโขง คิดเป็นร้อยละ 70 ของประชากรทั้งหมด ลาวเทิง เป็นกลุ่มชนเผ่าที่อาศัยอยู่บนพื้นที่ที่มีความสูงไม่เกิน 1,000 เมตร คิดเป็นประชากรร้อยละ 20 ของประเทศ และลาวสูง เป็นประชากรส่วนน้อยที่อาศัยบนเทือกเขาสูง ส่วนใหญ่มักเป็นชาวม้งและเผ่าอื่นๆ เช่น มูเซอ ก่อ กุ่ย เป็นต้น

ระบบเงินตรา สกุลเงินของประเทศลาว คือ กีบ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ณ พ.ศ.2555 อยู่ที่ประมาณ 250 กีบ ต่อ 1 บาทไทยโดยประมาณ สำหรับเงินกีบที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในประเทศลาว ส่วนใหญ่จะแบ่งออกเป็นธนบัตรใบละ 1000 2000 5000 10,000 และ 20,000 กีบ ไม่มีเงินในลักษณะเหรียญกษาปณ์ให้ใช้

นอกจากนี้ ในประเทศลาวตามหัวเมืองต่างๆ ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว เช่น นครเวียงจันทน์ หลวงพระบาง และจำปาสัก ฯลฯ สามารถใช้เงินไทยซื้อของได้โดยสะดวก แต่ด้วยความสะดวกในการซื้อขายโดยทั่วไปการใช้เงินกีบจะสะดวกกว่า เนื่องจากไม่ยุ่งยากในการคิดอัตราแลกเปลี่ยนหากค่าเงินมีการปรับขึ้น-ลง โดยสามารถแลกเปลี่ยนเงินกีบได้ตามจุดแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศตามธนาคาร ตามเมืองใหญ่หรือแหล่งท่องเที่ยวตามเมืองต่างๆ สำหรับค่าสินค้า ค่าที่พักและบริการต่างๆ ที่มีบริการค่อนข้างสูง เช่น โรงแรม เกสต์เฮ้าส์ ค่าเหมารถ อาจใช้เงินสกุลดอลลาร์สหรัฐอเมริกาหรือเงินบาทได้

เวลา เร็วกว่าเวลามาตรฐานสากลที่เมืองกรีนิชประเทศอังกฤษ ประมาณ 7 ชั่วโมง ใช้เวลาเดียวกับประเทศไทย

ดอกไม้ประจำชาติ คือ ดอกจำปี หรือที่คนไทยเรียกว่าดอกกลิ่นหอม เป็นต้นไม้ที่สามารถปลูกได้เองตามธรรมชาติ พบเห็นได้โดยทั่วไป โดยเฉพาะในแขวงจำปาสักทางตอนใต้ของประเทศลาว จะมีจำนวนมากที่สุด ดอกจำปี หรือ ดอกกลิ่นหอมมีถิ่นกำเนิดในทวีปอเมริกากลาง และอเมริกาใต้จัดอยู่ในพืชสกุล PLUMERIA วงศ์ APOCYNACEAE เช่นเดียวกับกับดอกยี่โถ ชวนชม และบานบุรี โดยปกติดอกจำปีจะมีสีขาว-แดงแซมด้วยเหลืองอ่อน แต่สำหรับดอกจำปีที่มีอยู่ในประเทศลาวเป็นสายพันธุ์เดียวกับกับดอกกลิ่นหอมของไทยที่มีดอกสีขาว เข้าใจกันว่าชาวสเปนนำมาปลูกที่ฟิลิปปินส์แล้วจึงแพร่ขยายมายังไทยและลาว

ประเพณีและวัฒนธรรม นอกจากวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และภาษาที่ไทยลาวมีความคล้ายคลึงกันแล้ว งานประเพณีต่างๆ ตลอดปีของลาวไม่แตกต่างจากประเทศไทยในภาคอีสานมากนัก โดยงานประเพณีต่างๆ จะเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาเรียกว่า ฮีตสิบสอง ซึ่งคำว่า ฮีต หมายถึง จารีต และ สิบสอง หมายถึง เดือนทั้ง 12 เดือน ในรอบ 1 ปี อาทิเช่น

เดือนอ้าย บุญเข้ากรรม

เดือนยี่ บุญคูณลาน

เดือนสาม บุญข้าวจี

เดือนสี่ บุญพระเวส

เดือนห้า บุญสงกรานต์

เดือนหก บุญบั้งไฟ

เดือนเจ็ด บุญเข้าชะ

เดือนแปด บุญเข้าพรรษา

เดือนเก้า บุญท้อข้าวประดับดิน การสว่างเฮือ การล่องเฮือไฟ (คำว่าเฮือ หมายถึง เรือ และคำว่าสว่าง หมายถึง แข่งขัน)

เดือนสิบ บุญสากข้าว

เดือนสิบเอ็ด บุญออกพรรษา

เดือนสิบสอง บุญกฐิน เป็นต้น

ประเทศลาว หรือชื่ออย่างเป็นทางการ คือ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (Lao People's Democratic Republic) เป็นประเทศที่มีแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรมอย่างมากมาย ประเทศลาว เป็นประเทศที่มีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจหลายแห่ง

นอกจากนี้การเดินทางจากประเทศไทยเข้าสู่ประเทศลาว โดยเฉพาะการเดินทางเข้าสู่เมืองหลวงพระบางที่น่าสนใจอีกทางหนึ่ง คือ การใช้บริการเรือโดยสารล่องไปตามลำน้ำโขง ซึ่งมีทั้งเรือเร็วและเรือช้า เรือเร็วมีลักษณะเป็นเรือหางยาวห้องแบน สามารถบรรทุกผู้โดยสารได้ประมาณ 7-8 คน ใช้ระยะเวลาการเดินทางจากท่าเรือเชียงของจังหวัดเชียงรายสู่เมืองหลวงพระบางประมาณ 1 วัน ส่วนเรือช้าเป็นเรือโดยสารขนาดใหญ่สามารถบรรทุกผู้โดยสารได้ ตั้งแต่ 10-50 คน ใช้ระยะเวลาการเดินทางจากท่าเรือเชียงของ จังหวัดเชียงรายสู่เมืองหลวงพระบางประมาณ 2 วัน อัตราค่าโดยสารแตกต่างกันไป เช่น เรือช้าคิดค่าโดยสาร คนละ 1,100 บาท (ราคาเมื่อปี พ.ศ.2554 รวมอาหารกลางวัน 1 มื้อ)

4.2 ประวัติความเป็นมาของชุมชนเมืองเก่า

ข้อมูลทั่วไป ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ตำบลเมืองเก่าเป็นที่ตั้งของเมืองซึ่งเป็นที่ตั้งอาณาจักรแรกของชนชาติไท เมื่อ 700 ปีมาแล้วเป็นดินแดนแห่งความดั่งงามอย่างยิ่งแต่ครั้งอดีต ทั้งในด้านการปกครอง ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมประเพณี ตลอดจนการเจริญด้านอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี หนังสือไทยก็มีกำเนิด ณ ที่แห่งนี้และในที่ของตำบลเมืองเก่าประกอบไปด้วยมรดกทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมประเพณี ในท้องถิ่นต่างๆ เป็นที่ตั้งของโบราณสถาน วัตถุอาราม เจดีย์ต่างๆ มากมาย จึงแสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองในสมัยสุโขทัยเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบันจึงได้นำมาเรียกเป็นชื่อตำบลว่า ตำบลเมืองเก่า มีพื้นที่ ประมาณ 100 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอเมืองสุโขทัย อยู่ห่างจากอำเภอเมืองสุโขทัย และศาลากลางจังหวัดประมาณ 12 กิโลเมตร มีการแบ่งเขตการปกครองเป็น 2 ส่วน คือ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มี 11 หมู่บ้าน และเทศบาลตำบลเมืองเก่า มี 12 ชุมชน

ชุมชนเมืองเก่า ตั้งอยู่ที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดสุโขทัย ตามทางหลวงหมายเลข 12 สุโขทัย-ตาก ระยะห่างจากจังหวัดประมาณ 12 กิโลเมตร ชุมชนตำบลเมืองเก่ามีประวัติความเป็นมาพร้อมกับกรุงสุโขทัยเป็นราชธานีประมาณ 700 ปี กว่ามาแล้ว สถานที่ตั้งตำบลอยู่บริเวณอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย และเป็นเขตพระราชวังเก่า

สาเหตุที่ได้ชื่อว่า เมืองเก่า เพราะเคยเป็นราชธานีมาก่อน และมีการสืบทอดประเพณีวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมสืบทอดกันมา ในปัจจุบันตำบลเมืองเก่ามีชุมชนทั้งสิ้น 12 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนตระพังทองกลาง ชุมชนบ้านไต้ ชุมชนบ้านเหนือ ชุมชนบ้านใหม่ตระพังทอง ชุมชนป่ามะม่วง ชุมชนรามใหญ่ ชุมชนรามเล็ก ชุมชนแม่รำพัน ชุมชนลิไท ชุมชนสุโขทัยนคร 1 ชุมชนสุโขทัยนคร 3 และชุมชนศรีชุม (จิรวัดน์ พิระสันต์, 2554 หน้า 1)

สภาพทั่วไปของชุมชนเป็นที่ราบลุ่ม และมีภูเขาบ้างเล็กน้อย ลักษณะดินเป็นดินเหนียว และดินเหนียว มีลำคลองไหลผ่าน มีอ่างเก็บน้ำสิริพงษ์ และตระพังเก็บน้ำหลายแห่ง โดยรับน้ำจากอ่างน้ำทำให้มีน้ำใช้ตลอดปี อาณาเขตการปกครอง มีพื้นที่ 13,817 ตารางกิโลเมตร

ทิศเหนือ	ติดกับ	ตำบลวังทองแดง อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย
ทิศใต้	ติดกับ	ตำบลนาเชิงคีรี อำเภอสรรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
ทิศตะวันออก	ติดกับ	ตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย
ทิศตะวันตก	ติดกับ	ตำบลบ้านด่าน อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย

สถานที่สำคัญ ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ซึ่งเป็นมรดกอันยิ่งใหญ่ของประเทศไทย บริเวณอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยมีโบราณสถานที่สำคัญมากมาย มีวัดอยู่ในบริเวณไม่น้อยกว่า 14 วัด รวมทั้งมีหลักเมือง อนุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง เตาทูเรียม และเนินปราสาท เป็นต้น

ประชาชนในชุมชนตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ชุมชนเมืองเก่าเป็นชุมชนที่มีผลิตภัณฑ์ที่สำคัญคือ การทำเฟอร์นิเจอร์เครื่องไม้ ผลงานแกะสลัก เครื่องสังคโลก งานหัตถกรรมเรือสำเภา ฯลฯ ชุมชนช่างที่มีทักษะความชำนาญมาก นับเป็นสินค้าความนิยม ผลงานคุณภาพดี ราคาถูก ทำให้ชุมชนเมืองเก่าบริเวณโดยรอบจะมีแหล่งผลงานหัตถกรรม และแหล่งที่พักมากมายเพื่อไว้บริการนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นรายได้หลักของคนโดยรอบอุทยาน

ประกอบด้วยพื้นที่บางส่วนของตำบลเมืองเก่า จำนวน 4 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 2, หมู่ที่ 3, หมู่ที่ 8, หมู่ที่ 10 มีชุมชนจำนวน 12 ชุมชน

1. ชุมชนตระพังทองกลาง
2. ชุมชนแม่รำพัน
3. ชุมชนบ้านใต้
4. ชุมชนบ้านเหนือ
5. ชุมชนสุโขทัยนคร 1
6. ชุมชนสุโขทัยนคร 3
7. ชุมชนบ้านใหม่ตระพังทอง
8. ชุมชนรามเล็ก
9. ชุมชนรามใหญ่
10. ชุมชนลิไท
11. ชุมชนศรีชุม
12. ชุมชนวัดป่ามะม่วง

สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รองลงมา คือ ค้าขาย รับจ้าง ข้าราชการชนบธรรมเนียมประเพณีที่สำคัญ คือ ประเพณีลอยกระทงเผาเทียนเล่นไฟ และประเพณีสงกรานต์ ชนบธรรมเนียมประเพณี ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา เช่น ประเพณีการบวช

ภาค ตรีชโยไทย สารทไทย สงกรานต์ และประเพณีวันสำคัญๆ ทางพุทธศาสนา ซึ่งชาวบ้านได้ยึดถือปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา

4.3 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรคและโอกาสของชุมชนเมืองหลวงพระบางและชุมชนเมืองเก่า

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ SWOT ของชุมชนแขวงหลวงพระบาง สปป.ลาว

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นเมืองเก่าแก่และมีความสำคัญในฐานะอดีตเมืองหลวงแห่งอาณาจักรล้านช้าง 2. มีประวัติศาสตร์และความเป็นมาอย่างยาวนาน 3. มีศิลปกรรม สถาปัตยกรรมลาวที่งดงามและอ่อนช้อย 4. มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่งดงามและบริสุทธิ์ 5. ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็น มรดกโลกทางวัฒนธรรมจากองค์การ UNESCO ซึ่งเป็นองค์กระดับโลก 6. มีเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ที่โดดเด่นในการบ่งบอกถึงความเป็นชาติพันธุ์ลาว 7. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก 8. มีความหลากหลายทางเชื้อชาติจนกลายเป็นจุดขายทางการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม 9. ผู้คนมีมิตรไมตรี และมีวิถีชีวิตที่เรียบง่ายที่น่าสนใจและนักท่องเที่ยวอยากเรียนรู้ 10. มีแม่น้ำโขงไหลผ่านเกิดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำที่มีชื่อเสียงระดับโลก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สภาพภูมิประเทศตั้งอยู่ในดินแดนที่เรียกว่าเป็นประเทศที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล (Land lock) 2. สภาพอากาศมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะอากาศโลก 3. สภาพทางเศรษฐกิจในเรื่องของค่าครองชีพค่อนข้างสูง 4. แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญทางธรรมชาติค่อนข้างห่างไกลและยังไม่ได้มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวมากนัก 5. รูปแบบการท่องเที่ยวที่ยังยึดติดกับแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณสถานและวัตถุ โดยที่ยังไม่ได้ดึงวิถีชีวิตมาใช้ให้เป็นประโยชน์ทางการท่องเที่ยว
อุปสรรค	โอกาส
<ol style="list-style-type: none"> 1. นโยบายการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จึงทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามแผนงานได้ต่อเนื่อง 2. เกิดการรับวัฒนธรรมใหม่จากนักท่องเที่ยวและเป็นสาเหตุให้วัฒนธรรมลาวเริ่มเปลี่ยนแปลง 3. สภาวะทางการเมืองอาจส่งผลกระทบต่อการบริหารประเทศ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เกิดการลงทุนระหว่างประเทศในเรื่องของเส้นทางคมนาคมทางบกและทางอากาศที่เชื่อมโยงเข้าสู่ประเทศในกลุ่มอาเซียน (ASEAN) 2. กระแสการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตผลักดันให้นักท่องเที่ยวสนใจเมืองหลวงพระบางมากขึ้น 3. การเปิดประเทศและการเข้าสู่อาเซียน (ASEAN) เป็นทางเลือกใหม่ที่จะทำให้ สปป.ลาวได้รับการพัฒนาประเทศในทุกๆ ระบบ

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ SWOT ของชุมชนเมืองเก่า จังหวัดสุโขทัย

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นเมืองเก่าแก่และมีความสำคัญในฐานะอดีตเมืองหลวงแห่งราชอาณาจักรไทย 2. มีประวัติศาสตร์และความเป็นมาอย่างยาวนาน 3. มีศิลปกรรม สถาปัตยกรรมที่งดงามและอ่อนช้อย 4. มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่งดงามและบริสุทธิ์ 5. ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็น มรดกโลกทางวัฒนธรรมจากองค์การ UNESCO ซึ่งเป็นองค์การระดับโลก 6. มีเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ที่โดดเด่นในการบ่งบอกถึงความเป็นไทย 7. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก 8. ผู้คนมีมิตรไมตรี และมีวิถีชีวิตที่เรียบง่ายที่น่าสนใจและนักท่องเที่ยวอยากเรียนรู้ 9. มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงมากและน่าสนใจไปเยือน 10. มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ เช่น การปั่นสังคโลก การทำขนมไทย การประดิษฐ์ตัวไม้ 11. มีภาษาพูดสุโขทัย อักษรสุโขทัย ที่เป็นเอกลักษณ์ในท้องถิ่น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวบางจุดเสื่อมโทรมไม่ได้รับการพัฒนา 2. สภาพภูมิประเทศตั้งอยู่ไกลจากกรุงเทพซึ่งเป็นเมืองหลวงในปัจจุบัน 3. แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญทางธรรมชาติค่อนข้างห่างไกลและยังไม่ได้ได้รับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวมากนัก
อุปสรรค	โอกาส
<ol style="list-style-type: none"> 1. นโยบายการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จึงทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามแผนงานได้ต่อเนื่อง 2. ผู้นำชุมชนเปลี่ยนแปลงไปตามวาระจึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแผนงานและขาดความต่อเนื่องในการบริหาร 3. สภาพอากาศมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะอากาศโลก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เกิดการลงทุนระหว่างประเทศในเรื่องของเส้นทางการคมนาคมทางบกและทางอากาศที่เชื่อมโยงเข้าสู่ประเทศกลุ่มอาเซียน (ASEAN) 2. กระแสการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตผลักดันให้นักท่องเที่ยวสนใจสุโขทัยมากขึ้น 3. การเปิดประเทศและการเข้าสู่อาเซียน (ASEAN) เป็นทางเลือกใหม่ที่จะทำให้ได้รับการพัฒนาประเทศในทุกๆ ระบบ 4. จังหวัดสุโขทัยได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต้นแบบของประเทศไทย

4.4 รูปแบบและวิธีการเปรียบเทียบการจัดการท่องเที่ยวภายใต้บริบทการเป็น มรดกโลก ระหว่างชุมชนหลวงพระบางกับชุมชนเมืองเก่า

การจัดการท่องเที่ยวในฐานะการเป็นเมืองมรดกโลกของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่เมืองหลวงพระบาง สปป.ลาว และเมืองเก่า จังหวัดสุโขทัย ซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนให้เป็นมรดกโลกนั้นมีการจัดการการท่องเที่ยวที่อยู่ภายใต้ระเบียบขององค์การยูเนสโก มีความสำคัญในฐานะการเป็นตัวแทนทางวัฒนธรรมของชุมชนที่บอกเอกลักษณ์และตัวตนได้อย่างชัดเจน การเป็น “แหล่งมรดกโลก” ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญยิ่งของประเทศ และได้รับการขึ้นทะเบียนมรดกโลก จึงทำให้เมืองโบราณเหล่านี้เต็มไปด้วยนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศหลั่งไหลเข้ามาท่องเที่ยวในบริเวณเมืองประวัติศาสตร์และพื้นที่ใกล้เคียงมากมาย

อย่างไรก็ตาม หากวิธีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากการเป็น “แหล่งมรดกโลก” ได้ถูกพัฒนาขึ้นให้เป็น “เมืองมรดกโลกที่มีชีวิต” จะส่งผลให้เกิดการอนุรักษ์ควบคู่กับการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง ดังที่ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นที่สำคัญทั้ง 7 ด้าน อันได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านที่พักแรม ด้านสินค้าของที่ระลึก ด้านสังคม วัฒนธรรมและวิถีชีวิต ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านตลาดและการประชาสัมพันธ์ และด้านนโยบายการท่องเที่ยว ภายใต้เงื่อนไขการเป็นเมืองมรดกโลกที่เน้นคุณค่าทางวัฒนธรรม (Cultural Value) คุณค่าทางสังคม (Social Value) คุณค่าทางศิลปกรรม (Aesthetic Value) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.4.1 ด้านแหล่งท่องเที่ยว

การจัดการท่องเที่ยวของชุมชนเมืองหลวงพระบางและชุมชนเมืองเก่า ในประเด็นเรื่องด้านแหล่งท่องเที่ยวในความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ กลุ่มผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ประชาชนและนักท่องเที่ยว ได้เสนอแนวคิดพอสรุปวิเคราะห์เป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 3 แนวความคิดเห็นใน ด้านแหล่งท่องเที่ยว ภายใต้บริบทการเป็นมรดกโลก

รูปแบบและวิธีการพัฒนาเมืองหลวงพระบาง	สภาพการณ์ในปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาชุมชนเมืองเก่า
<ul style="list-style-type: none"> ● มีการให้ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ของแหล่งท่องเที่ยวอย่างซาบซึ้งและถูกต้อง ● พัฒนาและซ่อมแซมแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญให้ใกล้เคียงกับสภาพจริง 	<ul style="list-style-type: none"> ● มีการให้ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่หลากหลายรูปแบบ เช่น มีมัคคุเทศก์นำเที่ยวชม มีบริการ Audio guide ● พัฒนาและซ่อมแซมแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างดี แต่งบประมาณมีจำนวนจำกัด

รูปแบบและวิธีการพัฒนาเมืองหลวงพระบาง	สภาพการณ์ในปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาชุมชนเมืองเก่า
<ul style="list-style-type: none"> ● พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอและอยู่ในคุณภาพที่ดีสามารถใช้ประโยชน์ได้ยาวนาน ● รมรงค์สร้างความรู้ในเรื่องการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลก ● เน้นเรื่องการปฏิบัติตามกฎระเบียบของเมืองมรดกโลกอย่างเคร่งครัด ● รูปแบบการท่องเที่ยวต้องสามารถสร้างแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวได้ โดยที่ออกแบบโปรแกรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว แต่ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของมรดกโลก 	<ul style="list-style-type: none"> ● สิ่งอำนวยความสะดวกมีพอเพียงสำหรับแหล่งท่องเที่ยวในบางจุดที่นักท่องเที่ยวนิยมไปเที่ยว ● นักท่องเที่ยวไทยขาดจิตสำนึกที่ดีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ขาดความรู้ ขาดการแสวงหา ● ประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกเป็นส่วนเกินมากกว่าเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยวอันทรงคุณค่า ● รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่ถูกคิดค้นประดิษฐ์ขึ้นมีหลากหลายแต่ไม่ได้รับความนิยมมากนัก ● ขาดความปลอดภัยในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวอันเนื่องอุปสรรคการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่ห่างไกลและน่ากลัว ● แหล่งท่องเที่ยวยังขาดงบประมาณในการพัฒนา ● ชุมชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ในเรื่องคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวมรดกโลก ● หน่วยงานในพื้นที่มุ่งพัฒนาโครงการสร้างพื้นฐานในชุมชนก่อน ● ระดับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนยังไม่มากนักและขาดการทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการในเรื่องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมรดกโลก

ภาพ 3 วัดเชียงทอง แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญ

ภาพ 4 ศิลปะการแกะสลักกระจกของวัดเชียงทอง

ภาพ 5 ธาตุภูมิศรี

ภาพ 6 จุดชมวิวบนธาตุภูมิศรี

ภาพ 7 วังเจ้ามหาชีวิตลาว หรือพิพิธภัณฑ์แห่งชาติลาว

ภาพ 8 วังเจ้ามหาชีวิตลาว หรือพิพิธภัณฑ์แห่งชาติลาว

ภาพที่ 9 ศิลปะอาณาจักรลานช้าง

ภาพ 10 น้ำตกตาดกวางสี

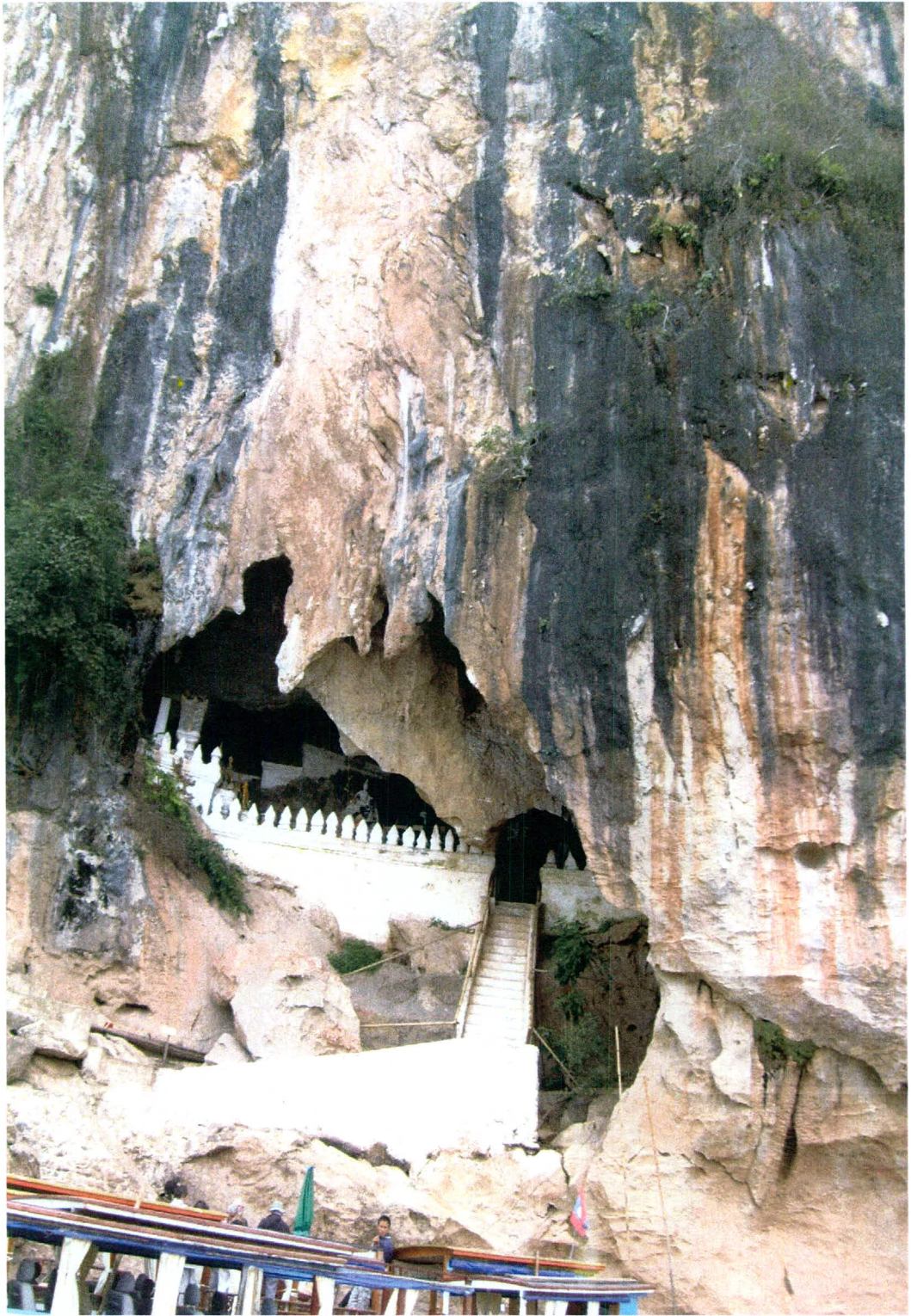
ภาพ 11 น้ำตกตาดกวางสี

ภาพ 12 แนวคิดการนำชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงน้ำตกตาดกวางสีมีส่วนร่วมด้านการท่องเที่ยว

ภาพ 13 บ้านช่างไห ผลิตเหล้า

ภาพ 14 ถ้ำตึง

ภาพ 15 สุโขทัยเมืองเก่ามรดกโลก

ภาพ 16 หน้าอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยเมืองเก่า

4.4.2 ด้านที่พักแรม

การจัดการท่องเที่ยวของชุมชนเมืองหลวงพระบางและชุมชนเมืองเก่า ในประเด็นเรื่องด้านที่พักแรมในความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ กลุ่มผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ประชาชนและนักท่องเที่ยว ได้เสนอแนวคิดพอสรุปวิเคราะห์เป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 4 แนวความคิดเห็นใน ด้านที่พักแรม ภายใต้บริบทการเป็นมรดกโลก

รูปแบบและวิธีการพัฒนาเมืองหลวงพระบาง	สภาพการณ์ในปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาชุมชนเมืองเก่า
<ul style="list-style-type: none"> ● การสร้างที่เขื่อนพักแรมต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ กติกา ที่ทางภาครัฐกำหนด ภายใต้เงื่อนไขของห้องการมรดกโลก ● ผู้ประกอบการที่พักแรมต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ กติกา ที่ทางภาครัฐกำหนด ภายใต้เงื่อนไขของห้องการมรดกโลก ● บ้านของประชาชนถ้ามีการสร้าง ปรับปรุง ต่อเติม เปลี่ยนแปลง ดัดแปลงใดๆต้องปฏิบัติตามกฎ กติกา ที่ทางภาครัฐกำหนด ภายใต้เงื่อนไขของห้องการมรดกโลก ● สภาพที่อยู่อาศัยบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ เฉพาะถิ่น แสดงตัวตนความเป็นลาวอย่างแท้จริง ● การออกแบบที่พักแรมสำหรับนักท่องเที่ยวมีหลากหลายลักษณะ ตามความต้องการของนักท่องเที่ยว ● ราคาที่พักแรมมีหลากหลาย ขึ้นอยู่กับลักษณะของที่พักแรม สิ่งอำนวยความสะดวก และรูปแบบการให้บริการ 	<ul style="list-style-type: none"> ● มีการลงทุนสร้างที่พักแรมสำหรับนักท่องเที่ยวจากนายทุนค่อนข้างมาก ● รูปแบบการสร้างที่พักแรมมุ่งเน้นความหลากหลายตามแบบการก่อสร้างแบบสมัยใหม่ โดยขาดความเป็นเอกลักษณ์ เฉพาะถิ่นที่สอดคล้องและกลมกลืนกันทั้งระบบ ● บ้านเรือนของประชาชนในปัจจุบันมีหลากหลายลักษณะทั้งแบบดั้งเดิมและแบบสมัยใหม่ ● ที่พักแรมมีภาวะการแข่งขันสูง โดยเน้นในเรื่องของราคามากกว่าคุณภาพ

ภาพ 17 เอือนพัก (บ้านพัก) ที่ถูกออกแบบภายใต้เงื่อนไขมรดกโลก

ภาพ 18 เอือนพัก (โรงแรม) ในเมืองหลวงพระบาง

4.4.3 ด้านสินค้าของที่ระลึก

การจัดการท่องเที่ยวของชุมชนเมืองหลวงพระบางและชุมชนเมืองเก่า ในประเด็นเรื่องด้านสินค้าของที่ระลึกในความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ กลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว ประชาชนและนักท่องเที่ยว ได้เสนอแนวคิดพอสรุปวิเคราะห์เป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 5 แนวความคิดเห็นใน ด้านสินค้าของที่ระลึก ภายใต้บริบทการเป็นมรดกโลก

รูปแบบและวิธีการพัฒนาเมืองหลวงพระบาง	สภาพการณ์ในปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาชุมชนเมืองเก่า
<ul style="list-style-type: none"> ● มีสินค้าพื้นเมืองที่แสดงถึงเอกลักษณ์ เช่น ผ้าทอลายดอกแก้ว (ลายที่ใช้ในราชสำนักลาว) ผ้าปักมือ เครื่องเงิน ● สินค้าชุมชนที่เน้นสะท้อนความเป็นตัวตนของชนชาติลาว เช่น ชุมชนบ้านซ่างไห ผลิตภัณฑ์เป็นต้น ● สินค้าอาจยังไม่หลากหลายมากนักมีเฉพาะสินค้าที่เน้นคุณค่าทางวัฒนธรรม ● ต้องพัฒนาหรือยกระดับสินค้าโดยองค์กรของชาติจะทำให้เกิดคุณค่าและควรทำให้สินค้าได้รับรองคุณภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> ● สินค้าพื้นเมืองที่เน้นความเป็นท้องถิ่น เช่น สังคโลก ขนของฝาก ตูไม้สัก ผลิตภัณฑ์จากไม้ และผ้าทอพื้นเมือง ● สินค้าในพื้นที่มีจำนวนน้อย และส่วนใหญ่สินค้าจากภูมิภาคอื่นจะถูกนำมาจำหน่ายปะปนกับสินค้าพื้นเมือง ● มีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าอย่างต่อเนื่อง มีการให้สัญลักษณ์เพื่อยกระดับสินค้าอย่างต่อเนื่องเช่นกัน ● สินค้าของจังหวัดสุโขทัยได้รับการยอมรับในระดับประเทศและมีชื่อเสียง เช่น ทองสุโขทัย ผ้าทอบ้านนาตันจัน ผ้าหมักโคลน ผ้าทอสุโขทัย

ภาพ 19 สินค้าในชุมชนหลวงพระบาง

ภาพ 20 สังคโลก สินค้าในชุมชนเมืองเก่า

4.4.4 ด้านสังคม วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิต

การจัดการท่องเที่ยวของชุมชนเมืองหลวงพระบางและชุมชนเมืองเก่า ในประเด็นเรื่องด้านสังคม วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตในความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ กลุ่มผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ประชาชนและนักท่องเที่ยว ได้เสนอแนวคิดพอสรุปวิเคราะห์เป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 6 แนวความคิดเห็นใน ด้านสังคม วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิต ภายใต้บริบทการเป็นมรดกโลก

รูปแบบและวิธีการพัฒนาเมืองหลวงพระบาง	สภาพการณ์ในปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาชุมชนเมืองเก่า
<ul style="list-style-type: none"> ● วิถีชีวิตที่เรียบง่ายคงเดิม ไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก ● ผังเมืองได้รับการจัดโซนอย่างชัดเจน เช่น โซนเมืองเก่า โซนเมืองใหม่ ● มีกิจกรรมตักบาตรข้าวเหนียวตอนเช้าที่เป็นวัฒนธรรมเมืองที่นักท่องเที่ยวได้รับรู้ตามกระแสโฆษณาการท่องเที่ยว ● ประเพณีโบราณ เช่น วันสงกรานต์แห่ นางสังขาร ประเพณีสงกราน้ำพระบาง ประเพณีทำบุญต่างๆ ยังได้คงถูกสืบทอดได้อย่างเหนียวแน่น ● รูปแบบอาหารการกิน ยังมีกลิ่นอายความเป็นชนชาติลาว เช่น ผอ่ลาว ข้าวเปียก สลัดลาว แต่สำหรับผู้ประกอบการร้านอาหารยังต้องคิดประดิษฐ์อาหารสำหรับนักท่องเที่ยวอยู่ เช่น บุฟเฟ่ลาว ● สังคมการค้าเปลี่ยนแปลง เน้นเรื่องการขายของให้นักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นระบบที่รอพึ่งพากำลังการซื้อของนักท่องเที่ยว 	<ul style="list-style-type: none"> ● วิถีชีวิตเป็นสังคมเมืองที่ได้รับแนวคิดจากวัฒนธรรมตะวันตก ● สังคมเมืองเป็นสิ่งที่ทำให้คนเมืองเก่าเกิดการเปลี่ยนแปลง แต่บางอย่างก็ยังคงมีความสัมพันธ์ทางสังคมแน่นแฟ้นอยู่ เช่น ประเพณีสำคัญทางศาสนา งานบวชพระ งานศพ งานบุญต่างๆ ● วิธีการดำรงชีวิตอาจเปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากมีนายทุนเข้ามาทำธุรกิจในจังหวัดมากขึ้น เช่น การเกิดขึ้นของซูเปอร์สโตร์ โดยคนมองข้ามการเลือกซื้อสินค้าในตลาดสด ● เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การย้ายถิ่นที่อยู่ สังคมเมืองเข้าไปเปลี่ยนแปลงวิถีดั้งเดิม

ภาพ 21 ตักบาตรข้าวเหนียว

ภาพ 22 วิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ลาว

4.4.5 ด้านสิ่งแวดล้อม

การจัดการท่องเที่ยวของชุมชนเมืองหลวงพระบางและชุมชนเมืองเก่า ในประเด็นเรื่องด้านสิ่งแวดล้อมในความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ กลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว ประชาชนและนักท่องเที่ยว ได้เสนอแนวคิดพอสรุปวิเคราะห์เป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 7 แนวความคิดเห็นใน ด้านสิ่งแวดล้อม ภายใต้บริบทการเป็นมรดกโลก

รูปแบบและวิธีการพัฒนาเมืองหลวงพระบาง	สภาพการณ์ในปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาชุมชนเมืองเก่า
<ul style="list-style-type: none"> ● น้ำเสียเริ่มเกิดขึ้น ● ถึงจะมีขยะในเมืองมากขึ้น แต่องค์การคุ้มครองและพัฒนาตัวเมือง ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐมีระบบการจัดการขยะ ● อากาศร้อน จากสภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลก ● ความเจริญอาจส่งผลต่อการสูญเสียป่า เช่น การตัดต้นไม้เพื่อสร้างเขื่อนขนาดใหญ่ ● สภาพภูมิทัศน์ด้านการท่องเที่ยวของเมืองหลวงพระบางเป็นไปอย่างดั้งเดิม เนื่องจากเมืองทั้งเมืองไม่ได้รับอนุญาตให้กลุ่มนายทุนต่างชาติเข้ามาทำธุรกิจร้านค้า ร้านอาหาร คนลาวยังต้องประกอบธุรกิจภายใต้เงื่อนไขของกรมมรดกอย่างเคร่งครัดส่งผลให้สภาพเมืองยังคงมีเอกลักษณ์แบบดั้งเดิมที่สอดคล้องและผสมกลมกลืนกันได้อย่างลงตัว เรียกว่าเป็นต้นแบบเมืองมรดกโลกที่มีชีวิตของกลุ่มประเทศอาเซียน 	<ul style="list-style-type: none"> ● น้ำตามลำคลองแม่ลำพันแห้งลงเรื่อยๆ ● ขยะในเขตเมืองเก่าถูกจัดการโดยเทศบาลตำบลเมืองเก่า ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐ ● อากาศร้อน จากสภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลก ● การจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น ต้นไม้ในแหล่งท่องเที่ยวมรดกโลก ได้รับการดูแลจากกรมศิลปกรเป็นอย่างดีและเรียกได้ว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่งดงามถูกจัดระเบียบเรื่องของพื้นที่ได้อย่างลงตัวเมื่อเทียบกับ สปป.ลาว ● สภาพเมืองเก่าสุขุขทัย เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสังคมตะวันตกมากยิ่งขึ้น สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ร้านค้าจากต่างประเทศอยู่ร่วมกับชุมชน อยู่ร่วมกับพื้นที่มรดกโลก และมีได้ถูกจัดโซนแต่อย่างใด

ภาพ 23 การท่องเที่ยวโดยจักรยานในเมืองหลวงพระบางเหมือนที่ชุมชนเมืองเก่าสุโขทัย

ภาพ 24 การท่องเที่ยวโดยจักรยานในเมืองเก่าสุโขทัย

4.4.6 ด้านตลาดและประชาสัมพันธ์

การจัดการท่องเที่ยวของชุมชนเมืองหลวงพระบางและชุมชนเมืองเก่า ในประเด็นเรื่องด้านตลาดและประชาสัมพันธ์ในความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ กลุ่มผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ประชาชนและนักท่องเที่ยว ได้เสนอแนวคิดพอสรุปวิเคราะห์เป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 8 แนวความคิดเห็นใน ด้านตลาดและประชาสัมพันธ์ ภายใต้บริบทการเป็นมรดกโลก

รูปแบบและวิธีการพัฒนาเมืองหลวงพระบาง	สภาพการณ์ในปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาชุมชนเมืองเก่า
<ul style="list-style-type: none"> ● เน้นการประชาสัมพันธ์ในหลากหลายช่องทาง เช่น บริการข้อมูลการท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวเมืองหลวงพระบาง การให้ข้อมูลโดยมัคคุเทศก์นำเที่ยว การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยรัฐบาลลาว ● กระแสโลกยุคอินเทอร์เน็ต และยุคโลกาภิวัตน์ การเชื่อมต่อข้อมูลทั่วโลกแบบออนไลน์ ● การพูดแบบปากต่อปาก (Word of mouth) ระหว่างนักท่องเที่ยวกับนักท่องเที่ยว ● โทรภาพ วิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ โบชัวร์แผ่นพับ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นยังมีบทบาทในการประชาสัมพันธ์เมืองหลวงพระบางในทุกด้าน ● การส่งเสริมการท่องเที่ยวจากรัฐบาลทำให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในเมืองหลวงพระบางอย่างไม่ขาดสาย 	<ul style="list-style-type: none"> ● ได้รับการประชาสัมพันธ์จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สื่อสิ่งพิมพ์ท้องถิ่นยังมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ● การพูดแบบปากต่อปาก (Word of mouth) ระหว่างนักท่องเที่ยวกับนักท่องเที่ยว ● กระแสโลกยุคอินเทอร์เน็ต และยุคโลกาภิวัตน์ การเชื่อมต่อข้อมูลทั่วโลกแบบออนไลน์ ● แนวคิดทางการตลาดมีความหลากหลายที่กระตุ้นการตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศได้เป็นอย่างดี ● มีสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานสุโขทัย ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดสุโขทัยโดยเฉพาะ

4.4.7 ด้านนโยบายการท่องเที่ยว

การจัดการท่องเที่ยวของชุมชนเมืองหลวงพระบางและชุมชนเมืองเก่า ในประเด็นเรื่องด้านนโยบายการท่องเที่ยวในความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ กลุ่มผู้ประกอบการ การท่องเที่ยว ประชาชนและนักท่องเที่ยว ได้เสนอแนวคิดพอสรุปวิเคราะห์เป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 9 แนวความคิดเห็นใน ด้านนโยบายการท่องเที่ยว ภายใต้บริบทการเป็นมรดกโลก

รูปแบบและวิธีการพัฒนาเมืองหลวงพระบาง	สถานการณ์ในปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาชุมชนเมืองเก่า
<ul style="list-style-type: none"> ● เน้นการอนุรักษ์พื้นที่เมืองหลวงพระบางอย่างเป็นระบบและสร้างกระแสความเป็น “มรดกโลกที่มีชีวิต” อย่างชัดเจน ● สร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นในสังคมเมืองหลวงพระบางภายใต้แนวคิด “ปกป้องรักษาและเอื้อให้มีคุณค่า” ● ส่งเสริมให้เกิดพื้นที่อนุรักษ์อย่างต่อเนื่อง โดยออกกฎ ระเบียบ และกฎหมายว่าด้วยการสร้างบ้าน หรือที่อยู่อาศัย ภายใต้เงื่อนไขมรดกโลกให้สอดคล้องและกลมกลืนกับ สถาปัตยกรรมลาวอย่างเคร่งครัด ● สร้างความเข้าใจให้คนในพื้นที่เมืองหลวงพระบางในเรื่องพื้นที่มรดกโลก ทำให้คนสามารถรับรู้ เข้าใจ ปรับตัวและยอมรับได้ ● ภาครัฐสะท้อนแนวคิดความเป็นลาว สร้างกระแสความภาคภูมิใจในความเป็นลาว ผ่านการท่องเที่ยว ● พรรคประชาชนปฏิวัติลาวมีนโยบายดูแลวิถีชีวิตคนลาว 	<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริมการท่องเที่ยวสุโขทัย โดยหน่วยงานภาครัฐบาล และสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ● สร้างกระแสการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ● สร้างภาพลักษณ์ “สุโขทัย รุ่งอรุณแห่งความสุข” ● พยายามดึงนักท่องเที่ยวกระจายไปยังเมืองศรีสัชนาลัยและจังหวัดกำแพงเพชร เนื่องจากทั้ง 3 แห่งขึ้นทะเบียนมรดกโลกกลุ่มเดียวกัน ● มุ่งสร้างวิถีชีวิตวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวสุโขทัยเป็นสังคมเมืองปิด ไม่มีแหล่งสถานเริงรมย์ที่รองรับนักท่องเที่ยว ● นโยบายการบริหารการท่องเที่ยวไม่ได้ออกแบบโครงการพื้นฐานเชื่อมโยงสู่แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ● ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เช่น เปิดตัวตลาดปสาน ตลาดโบราณ เป็นต้น